Ч. 127 Пятниця 7 (19) червня 1896. Рік VI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостствах на провинциї:

на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Спільні Делеґациї.

В австрийскій делеґациї відбула ся дня 16 червня дебата над буджетом Міністерства заграничних справ. Президент Делеґациї присьвятив згадку помершому дел. Клюнови і повідомив, що дел. Спильва і Гавґвіц зложили мандати.

Референт буджету Думба поручив принятє буджету після предложеня.

Дел. Крамарж в своїй промові заявив, що політика потрійного союза змінила ся, бо ціла европейска політика стала ся тепер політикою загально-сьвітовою. Головна небезпечність не грозить Европі від Туреччини але від Хін і Япана і тому потрійний союз не має — після бесідника — дотеперішної сили. Австро-Угорщина повинна вести політику мира, а щоби таку політику вести, треба на то згоди в монархії, передовсім згоди народностий в Чехії. Того правительсво доси не перевело, тому бесідник заявляє, що буде голосувати против буджету.

Дел. Вурмбранд годить ся на всхідну політику ґр. Голуховского і каже, що потрійний союз для Австро-Угорщини дуже важний яко запорука мира і сили.

Дел. Ґесман (антисеміт) каже, що делеґациї не мають ніякого значіня, то лише вигідна машина до голосованя. Шовінізм Мадярів викликав невдоволенє між балканьскими державами і то відбиває ся на вивозї австрийских продуктів.

Дел. Барайтер жалує ся, що делеґациї не мають контролї над господаркою в окупованих провінциях, хвалить політику ґр. Голуховского і заявляє, що буде голосувати за буджетом. Полемізував з русофільскими поглядами дел. Крамаржа.

Дел. Шварц каже, що доки правительство не змінить свого поступованя в справі чеській, доти єго сторонництво буде стояти в опозициї.

Дел. Залеский відпер докори дел. Ґесмана, немов би делеґациї не мали ваги і були лиш машиною до голосованя. Заявляє, що годить ся з політикою ґр. Голуховского та що єго сторонництво щиро підпирає політику потрійного союза, бо она запоручує Монархії мир. Заявляє, що буде голосувати за буджетом.

По відповіди дел. Крамаржа ґр. Вурмбрандови і Барайтерови промовив дел. Барвіньский. Бесідник підносить, що потрійний союз показав ся дуже доброю охороною мира, що особливо для Галичини дуже великої ваги, бо той край потрібує спокою до свого культурного розвитку. Хвалить заяву ґр. Голуховского і підносить, що єго вискаж о політиці Росиї може зменшити недовіре до тої держави, тим більше, що й теперішний цар та єго міністер внїшних справ уважають ся за приятелїв мира. Не має причини сумніватп ся о мирнім настрою росийскої політики, але вказує на впливові елементи в тій державі, котрі намагають надати Росиї вигляд одноцїльної всеросийскої держави і гноблять инші народи. Бесідник обговорює обширно систему „обрусенія“, від котрої терплять не лиш племена славяньскі, але й Німцї, Румуни і инші народи. Щодо Русинів, то той нарід не має в Росиї ніяких прав і не може культурно розвивати ся. Єго язик прогнано зі школи і церкви, а літературу українську гнобить росийска цензура. На погляд бесідника, не може бути рівнодушним для австрийского правительства, єсли між австрийскими Славянами ширить ся москвофільство в мові і письмі цїлком отверто. Ті агітациї, що виходять від росийского „Благотворительного общества“ спиняють народний розвиток Русинів в Австро-Угорщині і шкодять також державним інтересам. Отже правительство повинно спинити ширенє таких ідей, а найлїпшою дорогою до того єсть підпиранє народного розвитку всїх народів.

По промові дел. Думби ухвалила Делеґация перейти до специяльної дискусиї над буджетом.

Вісти з американьскої Руси.

В послїднім числї „Свободи“ находимо такі вісти про відносини між американьскими Русинами: Головна III-та конвенция „Союза“ відбула ся 2 червня с. р. в Мт. Кармель. Така сама конвенция „Соединенія“ відбула ся 24 мая. — Між поодинокими громадами а сьвящениками повстають спори, котрі звичайно кінчать ся аж перед судом. І так в спорі о. Грушки з громадою Джерсі Сіті була назначена на день 25 мая розправа, на котрій мало рішити ся, чи о. Грушка має які права до церкви. Дня 26

3)

НАЙДАВНІЙШІ ЛЮДИ.

II.

Що кажуть антропольоґи о Арийцях.— Доба камінна і бронзова. — Зміни, які переходила наша земля. — Доба ледова на земли і єї причини. — Старохалдейска і старовавилоньска казка про потопу. — Шайхцера сьвідок потопи.

(Дальше).

З новійшої доби камінної маємо вже слїди великого розвою людий і високої у них культури. Люди вже знали силу огню; жили, видко, в тіснїйшій звязи з собою, житє родинне мусїло їх сильно вязати, бо они чтили вже й померших. Потреби їх мусїли бити вже більші, не маючі на оці чисто лиш удержанє житя, бо по останках з тої доби видимо вже перші початки штуки. Люди виробляли вже собі глиняні посудини, котрим надавали дуже красну форму і украшали їх зверха дуже зручними, хоч лиш простолінїйними рисунками. Помершим ставили величезні камінні гроби і давали до гробу всїлякі прикраси, котрі помершим за житя, видко, були любі. Палили також тїла померших а попіл їх складали в глиняних посудинах до гробу. Таких гробів віднайдено дуже богато в Европі і они здаєсь походять ще з тих часів, заким до Европи зайшли арийскі народи. В сій добі знаходять ся також перші будинки з дерева, ставлені на палях по озерах. Мова сих людий, котрі були ще перед Арийцями, мусїла чей бути вже високо розвинена і для того годї припустити, щоби Арийцї, нарід пізнїйший, не знали ще мови, лиш послугували ся поодинокими голосами.

Доба камінна тревала певно сотки і тисячі лїт і люди в нїй не знали ще металїв. З винаходом металїв зачинає ся нова доба. Першим металем, який люди пізнали була мідь, мабуть длятого, що она знаходить ся в природі не лиш в руді але й самородна. Люди научили ся перетоплювати мідь а з часом і робити єї твердшою через домішуванє цини; видумали бронз. Від сего і називає ся та доба бронзовою. Перехід з доби камінної до бронзової поступав не всюди однаково; в одних сторонах міг відбути ся за кількадесять, в инших за кількасот лїт. Здавалось би, що в сій добі уживали люди з початку лиш самої міди, а пізнїйше аж бронзу; так мабуть і було і длятого належало би сю пору розділити на старшу, мідяну, близшу до доби камінної, і новійшу, бронзову, близшу до доби історичної. Однакож із сеї доби так мало лишило ся нам памятників з чистої міди, що длятого називаємо єї загально лиш бронзовою. Бронзова доба не у всїх народів зачала ся в однїй порі; у одних дуже борзо у других аж в кілька сот лїт пізнїйше. Так само не всї народи окремо научили ся уживати міди і робити бронз, лиш переймали ужиток міди одні від других.

Бронзова доба в розвою людского роду доходить вже безпосередно до історичних часів. Деякі учені розріжняли до недавна ще й зелїзну добу, але зелїзо яко ознака достаточної культури не має вже так великого значіня як мідь і єсть хиба характеристикою для деяких поменших місцевостий, головно північних н. пр. в Скандинавії. Стародавні Єгиптияни знали зелїзо вже на 4000 лїт перед Христом і називали єго „бінїпіт“, що значуть „чудо неба“. Єсть то доказ, що Єгиптияни знали лиш то зелїзо яке спадало на землю яко метеори. Они мусїли вже знати і ужиток зелїза, хоч єго уживали ще далеко менше, як бронзу, бо в старо-єгипетских письмах знаходить ся часто згадка про зелїзо і каже ся н. пр. в однїм місци: „Кости короля Мірінрі суть з зелїза“. Божок з Мемфіс говорить до короля Рамзеса II.: „Твої руки з зелїза“. В иншім місци говорить ся знову: Королї на тамтім сьвітї сидять на престолї з зелїза і т. д.

Коли тепер то все зберемо разом то побачимо, що істория доводить нас до найстарших народів, таких, як Хінцї, Єгиптияни і стародавні Іранцї; розслїди людскої мови, кажуть здогадувати ся, що ще давнїйше були якісь народи, з котрих вийшли ті, про котрих нам дає звістку істория, що були якісь пранароди, все одно як они називали ся, чи Арийцї, чи Сумерийцї. Антропольоґія учить нас, що вже в доісторичних часах були бодай у нас в Европі дві раси, все одно чи они були розділені окремо, чи творили вже окремі народи, чи ні. Памятники з доісторичних часів не дають нам

мая була розправа в Wilkes Barre між унітскою громадою а православним протоєреем Товтом. „Радуй ся — примічає „Свобода“ — Руси американьска і паки реку радуй ся!“ – В справі ухвали конґресу вашинґтоньского читаємо в „Свободі“: По дводневних нарадах приняв конґрес 195 голосами против 26 резолюцию що-до еміґрациї поставлену через Bertholda, з поправкою Corlissa. Право то таке тепер: 1) Нїякого мужчину, в віцї від 16 до 60 лїт, не впустять до Америки, коли в жаднім язицї не уміє анї читати, анї писати. З під того права виняті суть лишень родичі, котрих дїти замешкали в Сполучених Державах. То була резолюция Bertholda. 2) Нїякий робітник не буде принятий до Сполуч. Держав Америки, котрий тут що року приходить за роботою, а потім вертає до краю і не має наміру приняти обивательства Сп. Держав. То єсть поправка Corlissa. Тим правом заборонює ся нашим людям вертати до Америки, котрі по два, три, чотири, або і більше разів без потреби вертають до краю, запомагають компанії так зелїзничі як і корабельні та через то провадять, можна сказати, розбишацку господарку в Спол. Державах. Право то єсть дуже добре. 3) Кождий робітник, котрий тут приходить згоджений за контрактом до якоїсь роботи, заплатить кари 1000 долярів і мусить відсидїти один рік вязницї. 4) Обиватель Спол. Держав, коли би замешкав в иншім краю і приняв тамошне обивательство, не має вже права вертати назад до Сп. Держав. Можуть бути приняті до роботи лишень в портових містах. 5) Кождий еміґрант, висїдаючи на землю Сполуч. Держав, мусить заплатити пів доляра поголовного. — Уважайте-ж тепер Русини — пише „Свобода“ — як маєте примінити ся до того права, а особливо ті, котрі виїзджають собі на спацер до старого краю, та ще кажуть: „От що менї до Америки поїхати?! то так як козї в овес“. — Наші Русини набирають не лиш оглади в Америцї, але й також забирають ся до дїла, як кажуть, по американьски. Бо ось яку оповістку помістила „Свобода“: Наші Русини в Юнкерс научили ся дуже добре їздити на біциклях (по амер.: байсциклях); своїх байсциклїв однак не мають, бо то трохи за дорога річ для нашого чоловяги. Щоби однак штуку їзди на зелїзнім кони дальше управляти, то випозичали собі байсцикель з руского штору, платячи по 25 цен. за годину. А байсцикель був добрий, бо коштував 150 долярів, тож і купець, вправдї без гроший, знайшов ся на него. Купець той Михаил Русинко родом з Липної, пов. горлицкого, як сїв на того коня, як дмухнув в сьвіт, та й до днесь о нїм жадної чутки нема. Пропав Мих. Русинко, пропав байсцикель і гроші пропали. Коли би хто з наших краянів здибав шляхотного Русинка на якім плейзї, буде так добрий дати знати о тім на адресу: „Руский штор“ 42 Washington str. Yonkers, N. Y. Шукай вітра в поли.

Перегляд полїтичний.

Висланник хіньского цїсаря Лї-Гунґ-Чанґ перебуває тепер в Берлинї, де приймають его з незвичайними почестями і відзнаками. Цїсар надїлив его ордером Червоного орла. Вчера був Лї-Гунґ-Чанґ в Почдамі на снїданю у цїсаря і вручив єму дари від хіньского цїсаря. Заповів що забавить три тижднї в Нїмеччинї, щоби пізнати нїмецкий промисл і торговлю. Рівночасно з Лї-Гунґ-Чанґом перебуває в Берлинї і славний его противник з війни хіньско-японьскої маршалок Ямаґата, але держить ся осібно і нїгде не показує ся.

Новинки.

Львів дня 18 червня 1896.

— **Іменованя**. П. Намістник іменував лїкарів повітових: дра Андр. Гординьского в Яворові, дра Алекс. Цїпельовского в Кольбушовій, дра Зен. Фрідмана в Горлицях, дра Як. Дорожиньского в Бібрцї, дра Генр. Лїца в Березові, дра Іґн. Єндля в Грибові, дра Ів. Филевича в Новім Санчи, дра Апол. Тарнавского в Борщеві, дра Жигм. Дзиковского в Перемишли, дра Тит. Василевского в Рогатинї, дра Яцка Яблоньского в Лїську, дра Меч. Гіршлера в Бучачи, дра Ант. Коґена в Косові, дра Ад. Гельдгабера в Жидачеві, дра Ів. Данельского в Городку, дра Меч. Крамаржиньского в Домбровій, дра Стан. Балицкого в Старім містї, дра Фр. Соболевского в Бродах, дра Генр. Блюменфелда в Новім Торзї, дра Винк. Гловиньского в Сокали, дра Вікт. Желязовского в Рудках, дра Едв. Витковского в Ланцутї, дра Йос. Ковнацкого в Величцї, дра Ал. Леві в Ниску, дра Ом. Лебедовича в Мостисках, дра Казим. Сциборовского в Лимановій, дра Ів. Беднарского в Надвірній, дра Фил. Шміда в Городенцї, дра Ад. Куна в Теребовли, дра Йос. Петерса в Чешанові, дра Йос. Фрідберґа в Залїщиках та санїтарного концепіста дра Кал. Крижановского в Підгайцях повітовими лїкарями в IX-ій клясї ранги, а санїтарних асистентів: дра Фр. Стоклосиньского в Турцї, дра Вікт. Борисевича в Долинї і дра Стан. Карпиньского у Львові санїтатними концепістами в X-ій кл. ранги.

— **Перенесеня.** П. Намістник переніс повітових лїкарів: дра Ів. Данельского з Городка до Ряшева, дра Стан. Балицкого з Старого міста до Городка, дра Тад. Теодоровича з Ряшева до Перемишлян; санїтарних концепістів дра Фр. Стоклосиньского з Турки до Старого міста, дра Стан. Карпиньского зі Львова до Турки, та санїтарних асистентів дра Кар. Іваньского з Дрогобича до Скалата і дра Кир. Гижицкого з Тарнова до Дрогобича.

— **Ц. к. радник Двора п. Гільд** виїхав вчера на люстрацию староства в Лїську.

— **200 роковини** смерти короля польского Івана III Собеского обходжено вчера у Львові торжественно. Рано відбуло ся богослужене в костелї оо. Бернардинів, в котрім взяли участь Рада міска і представителї численних товариств, по полудни був відчит дра Чоловского в сали ратушевій, а вечером в театрі відбуло ся представлене

— **Філія „Просьвіти“ в Тернополи** оповіщує: Отсим запрошує ся Вп. Членів на відчит, котрий відбуде ся дня 21 червня в сали „Рускої Бесїди“ о год. 4-тій по полудни. Читати буде о. Антоній Глодзиньский, учитель господарства при семинариї учительскій в Тернополи, о предметї з господарства. Оповіщуючи повисший відчит з прошенем о можливо численну участь, заявляю зара-

---

вже спізнати, чи тогди були вже окремі якісь народи, племена або раси, але показують нам розвій культури у людий взагалї і дїлять той розвій на дві великі доби, з котрих кожда тягнула ся певно тисячі лїт. Найблизша до нас доба єсть бронзова; за нею іде камінна. Новійша камінна показує вже людий на висьшім степени розвою, старійша камінна на найнизшім, зближенім до стану зовсім дикого. Старійша камінна доба творить отже перехід людий з дикого стану до культурного. З нею уривають ся вже всї слїди людий на земли і ми о найдавнїших людех не знали би нїчого, як би не науки природні, а іменно ґеольоґія або наука о нашій земли, котра дійшла ще дальших слїдів людского роду. Як то стало ся, покажемо в слїдуючім, але насамперед для лїпшого зрозуміня, мусимо розказати, які зміни переходила наша земля.

Наша земля не завсїгди так виглядала як нинї. Она і нинї значно хоч поволи зміняє ся, лиш ми того так дуже не добачуємо, бо жиємо рівночасно з тими змінами. Треба хиба якоїсь величезної, незвичайної і наглої зміни, якоїсь катастрофи, якогось великого землетрясеня або якоїсь потопи, щоби ми на то звернули увагу. По тисячах а тисячах лїт покаже ся наша земля людем, що будуть по нас жити, знову в зовсїм иншім, новім видї, і они лиш по якихсь слїдах, котрі ще лишать ся, будуть здогадувати ся, як виглядала земля за наших часів. Так само тепер і ми по деяких слїдах здогадуємо ся, як виглядала земля многі тисячі лїт перед нами. Коли-ж припустимо, що всї ті зміни, які переходила земля, з малими виїмками, відбували ся так само поволи, як тепер, то можемо зміркувати, як богато потреба було на то часу, заким земля прибрала той вид, який нинї має.

Передовсїм знаходимо на землї густі, збиті, масивні скали, як ґранїти, порфіри і трахіти, котрі не могли инакше утворити ся, як лиш при помочи огню, подібно як ще й тепер в огнистих горах творить ся лява, лиш иншим ладом. Сї скали лежать звичайно на самім сподї в земли, а коли часом знаходять ся і верх других, то була тому причина, о котрій скажемо пізнїйше. Понад сими скалами лежать другі, так само густі і масивні (н. пр. мармор), але в них вже слїдно, що они укладали ся верствами. То суть найстарші скали на земли. Час, в котрих ті скали утворили ся, називаємо прастарою добою нашої землї. Верх сих скал приходять вже новійші, уложені рівненько верствами. Як же могли утворити ся такі верстви? Не инакше лиш у водї, і то у водї глубокій, в морях. Вода змивала зверха прастарі скали, несла їх до моря і там на днї его складала; уложила одну верству, відтак другу, на нїй третю і т. д. Коли в скалах прастарої доби не видко анї слїду якихсь зьвірят, то в скалах уложених виразно верствами, знаходять ся вже слїди закаменїлих морских зьвірят і то таких, по котрих можна здогадати ся, що они жили лиш в дуже глубокій водї. Вода присипала ті зьвірята намулом, з намулу зробив ся камінь і зьвіря в нїм закаменїло. Не у всїх таких верствах знаходять ся однакові зьвірята; в одних знаходять ся такі, в других инші, в третих ще инші, хоч може між ними суть і такі, котрі були вже в давнїйшій верстві; тамті давнїйші, кажемо, суть давнїйші, старші, сї нові, — новійші. Час, в котрім утворили ся верстви скал з найстаршими зьвірятами на земли, називаємо старозьвіринною добою нашої землї. Найстарші скали з сеї доби називаємо кембрiджскою утворою або формацию длятого, що они найкрасше показують ся в горах Кембрідж у Валії (в Анґлії). Верх сих скал утворила ся друга верства звана силюрскою утворою (назва взята від давного народу Силюрів, що жив у Валії і вів завзяту війну з Римлянами; силюрска верства показуєсь як-раз найкрасше в тих сторонах, де проживав той нарід). Дальше іде девоньска утвора (назва від ґрафства або округа Девоншайр в Анґлії), відтак утвора вуглева (длятого, що в сїй верстві знаходить ся вуголь камінний) і наконець пермска утвора (від пермскої ґубернії в Росиї, де ся утвора показує ся найкрасше). На сїм кінчить ся друга доба змін на нашій земли або доба старозьвіринна. Приходять в скалах вже зовсїм инші, новійші зьвірята а відтак і найновійші, подібні вже до теперішних. Час, в котрім показують ся вже новійші зьвірята, називаємо середнозьвіринною добою. В сїй добі витворили ся три утвори камінні, а іменно: троїчна утвора або тріясова (звана так длятого, що в нїй показують ся три грубші верстви); юрасова утвора (від гір Юра в Швайцариї) і крейдова утвора (від того, що в скалах сеї утвори знаходить ся верствами крейда). За сею третою добою змін приходить четверта новозьвіринна доба а в нїй знову три утвори: треторядна утвора (звана так длятого, що сї уважано давнїйше за третий ряд змін на земли); четверторядна утвора, ділювіяльна або потопова (бо думано, що в сїм часї була потопа сьвіта) і наконець теперішна утвора, котра творить ся таки в наших очах.

Чоловік появляє ся аж в четвертій, новозьвіринній добі, а іменно тогди, коли настає четверторядна утвора скал. Кілько часу минуло від сеї пори аж до тепер не можемо знати. Знаємо лиш що історична доба в житю людий тягне ся вже більше менше 7000 лїт; нехай друге тілько припаде на добу доісторичну, а трете тілько на пору, від коли чоловік появив ся на земли аж до початку камінної доби, то будемо мати 21.000 лїт. Отже більше менше перед тілько лїтами жили би найдавнїйші люди на земли. З того би можна і обчислити вік нашої землї: Чоловік появив ся більше менше в половинї четвертої доби, отже на цїлу добу припало би 42.000, а на всї чотири доби змін на земли разом 168.000 лїт. Перед тілько лїтами утворились би отже на земли найстарші скали. Але анї рід людский не розвивав ся так борзо як нам здає ся, анї тим менше зміни на земли не відбували ся так скоро. Треба собі

зом, що виділ філії ухвалив на засіданю дня 11 мая давати періодично відчити, що три неділї, з котрих оголошений відчит єсть перший з ряду. Відчит сей після ухвали мав відбути ся зараз першої недїлї по Сошествію, однак єго оголошене стрітили якісь трудности. Запрошенєм тим усуваю ті причини і прошу ще раз о як найчисленнїйшу участь, додаючи, що окремі запросини не вийдуть і длятого, кому дорога тих запросин була би неприступна, то прошу тих Членів, що запросини ті відчитають, щоби уділили їх інтересованим і ласкаво заохотили. — *Евстахій Цурковский*, голова філії.

— **З перемиской епархії.** Презенти одержали оо.: Володимир Ковальский на Себечів, Вас. Гошовский на Ріпчичі. — Совітником консисториї іменований о. Лев Войтович зі Смільника.

— **В інститутї дївочім СС. Василиянок у Львові** відбув ся 11 червня річний іспит з домових предметів під проводом Є. Ем. кардинала. Відпоручником совіта Народного Дому у Львові, був о. крил. др. Йос. Делькевич. Крім того явили ся запрошені гості. Рускої історії і лїтератури на низшім курсі питав о. Лецкий а на висшім курсї др. Коцовский. Ученицї як одного так і другого курсу дали дуже добрий доказ, що розуміють і знають ті предмети. Крім того попписували ся ученицї в співі церковнім і сьвітскім, як також в грі на фортепянї. Загальне вражінє було дуже добе. — По промові одної з учениць, відповів Є. Ем. кардинал, що тїшить ся дуже так хорошим розвитком того інститута, і зазначив, що лиш постійною і невсипущою працею та наукою зможе собі руске жіноцтво виробити правдиве поважанє як також причинитись до звеличеня нашого обряду і добра народу. Відтак відчитано кляcифікацию, котра представлялась так хорошо як ще нїколи доси в згаданім інститутї. Відзначаючий степень одержали: 1. Вариводівна Софія і 2. Сембратовичівна Мария з IV р. сем. учит.; 3. Ґушулівна Юлїя, 4. Грицаківна Оля, 5. Назаревичівна Юлїя, 6. Рожаньска Людмила, 7. Левицка Олимпія і 8. Кричковска Мария з II р. сем. уч.; 9. Ільницка Олеся і 10. Стефураківна Олена з I р. сем. уч.; 11. Сембратовичівна Оля, 12. Копистяньска Мария і 13. Радикевичівна Галя з VIII кл. шк. вид.; 14. Строцка Олена і 15. Білевичівна Евгенїя з VI кл. — Похвальний поступ одержали: 16. Мелешкевичівна Наталя, 17. Алексевичівна Мария і 18. Сембратовичівна Наталя з VIII.; 19. Куниньска Софія, 20. Муликівна Евгенія, 21. Зубрицка Наталя, 22. Лаврівска Мария. 23. Дзеровичівна Даня, 24. Дзеровичівна Галя і 25. Чаплиньска Галя з VII кл.; 26 Маціевска Христина з VI кл. і 27. Алексевичівна Мария, 28. Пелехівна Меляся і 29. Хиляківна Люба з V кл. — Дві ученицї заслужили добрий а три достаточний поступ.

Всїх институток було в тім роцї шкільнім 39, з того 34 клясифікованих, 1 виїхала по причинї слабости, а 4 було на курсї доповняючім, котрий тревав від 1 падолиста 1895 до 2 цьвітня 1896. На сей рік шкільний буде могло бути принятих 40—45 учениць. Зголошеня устні або письменні приймає ся під адресою: Заряд дївочого інститута СС. Василиянок у Львові, ул. Зиблихевича 24. Занятих в інститутї єсть 8 інокинь і кілька пробанток. Взагалї робить сей інститут дуже добре вражінє. Панночки виглядають хорошо і здорово а в поведеню дуже ніжні і ввічливі. Скрізь видний порядок і совістна рука інокинь. Огород інститутський так гарний і здорово положений, що нема рівно здорового місця в других львівских институтах. — Услівя принятя дуже скромні. Длятого то щиро і горячо можна поручити сей інститут для всїх родичів, котрі хотїли би своїм дїтям дати хороше виховане.

— **Намірене самоубийство.** В приступі божевільности хотїв передвчера три рази відобрати собі житє маляр Артур К. у Львові. Насамперед скочив з ґанку першого поверха на подвіре, а коли єму нїчого не стало ся, побіг до кирницї на розї ул. Городецкої і Бема і там скочив до басену. То побачив один з его судїдів і витягнув его з води. Кілька хвиль пізнїйше повісив ся божевільний на паркані при ул. Бема, але й сим разом той самий сусїд виратував его. Нещастного віддано до шпиталя.

— **Буковиньскі Русини** скликують віче на день 21 червня до Лужан. Проґрама віча буде подібна до програми зборів в Чернівцях і Заставній.

— **Нова ґімназия в Чернївцях** має вже свого директора. Урядова Wiener - Zeitung оголосила іменоване професора Вінцента Фавстмана директором низшої німецкої ґімназиї з рускими паралельками. Директор Фавстман родив ся в Кімполюнґу на Буковинї 1853 р., ходив до ґімназиї з початку в Сучаві, опісля в Чернівцях, а 1871 р. пішов на віденьский університет, де учив ся математики і фізики. 1875 р. став суплентом при низшій реальній школї в Сереті, 1877 дїйсним професом при гр. пр. висшій реальній школї в Черівцях. Відтам перейшов він 1882 р. до черновецкої ґімназиї, а сего року іменовано его інспектором народних шкіл в місті Чернівцях. Новоіменований директор — як пише „Буковина" — належить до найдібнїйших педаґоґів на Буковинї; его строга справедливість і безсторонність з одної сторони, а ревність в сповнюваню своїх обовязків з другої здобули єму загальне поважанє, котре скріпило ся ще за короткий час єго урядованя яко інспектора. Директор Фавстман знає руску мову в слові і письмі добре, а се знанє єму конечно потрібне для веденя 1-ої кляси будучої рускої ґімназиї. Всї наведені его прикмети кажуть надїятись, що також рускі дїти перейдуть під добру і щиру управу.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Константинополь 18 червня. На Критї дальші забуреня. Турецкі вояки рабують і палять християньскі села та зневажують церкви і кладовища.

Рим 18 червня. Потверджує ся вість, що ґен. Баратієрі'ого увільнено від вини.

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 мая 1896, після середно-европ. год.

Відходять до

	Посиішні			Особові			
Кракова	8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—
Підволочиск	6·00	2·11	—	—	9·30	10·45	—
Підвол. з Підз.	6·14	2·25	—	—	9·48	11·12	—
Черновець	6·10	—	—	10·15	2·45	—	—
Черновець що понедїлка	—	—	—	10·25	—	—	—
Белзця	—	—	—	9·15	—	—	—
Мушини на Тарнів	8·40	11·00	—	4·40	—	6·45[1]	—
Гребенова [2])	—	—	—	—	9·35	—	—
Сколього і Стрия	—	—	—	5·22	9·35	3·05	7·22
Зимної Води [4])	—	—	—	—	1·32	—	—
Брухович [5])	—	—	—	—	1·20	—	—
Брухович [6])	—	—	—	—	3·20	—	—
Янова [7])	—	—	—	9·45	3·00	8·55	—
Янова	—	—	—	9.45[8]	1·05[9]	3·00[10]	6·25[8]

[1]) Від 1 червня до 30 вересня. [2]) Від 10 липня до 31 серпня. [3]) До Сколього лише від 1 мая до 30 вересня вкл. [4]) Від 1 мая до 6 вересня в недїлї і сьвята. [5]) Від 1 мая до 6 вересня в недїлї і сьвята. [6]) Від 1 мая до 6 вересня в будні дни. [7]) Від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цьвітня кождого дня. [8]) Від 16 червня до 31 серпня що день. [9]) Від 16 червня до 31 серпня в недїлї і сьвята. [10]) Від 16 червня до 31 серпня в тиждневі дни.

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано.

Час подаємо після годинника середно-европейского; він різнить ся о 36 мінут від львівского: коли на зелїзници 12 год., то на львівскім годиннику 12 год. і 36 мін.

Поїзд блискавичний зі Львова 8·40 рано, в Кракові 1·48 по полудни, у Відни 8·56 вечер.

За редакцию відповідає: Адам Крехозецкий.

лиш подумати, кілько то часу потреба би, щоби з води осїло тілько намулу аби з него утворила ся лиш на метер груба верства і хоч би лиш на четвертинї землї; а відтак, кілько би ще треба часу, щоби той намул стверднів і став ся каменем, скалою! Навіть коли на кожду добу в змінах землї возьмемо по 50.000 лїт або всего разом 200.000 для віку нашої землї, то все ще буде за мало.

Мимоходом мусимо тут ще сказати, що всї ті скали, які верствами осїли на землї, не знаходять ся нинї в такім порядку, в якім ми їх повисше вичислили. На землї дїлали якісь величезні сили, котрі поломили ті верстви, пігнули, повикидали спідні на верх а верхні на спід, поперекидали їх, і лиш по закаменїлих зьвірятах і ростинах та ще по деяких ознаках можна пізнати, котра скала до котрої належить і в котру добу єї утвора припадає. Також не треба думати, що поодинокі утвори складають ся лиш з поодиноких верств; може їх бути в однїй утворі дуже богато, і тонших і грубших, але у всїх суть ознаки, котрі нам показують, що они належать до одної і тої самої утвори. Замітне єсть також, що не всї звірята з одної доби змін переходять в другу. Одні вигибають таки зовсїм, а показують ся зовсїм нові, другі знов значно вироджують ся.

Знаючи вже як наступали по собі зміни на землї, можемо тепер обширнїйше поговорити о четверторядній або потоповій утворі з четвертої доби, підчас котрої появляє ся вже чоловік на землї.

Зміна підчас утвори ділювіяльної або потопової не зазначила ся нїчим різко анї супротив давнїйшої треторядної, анї супротив теперішної. Перехід був повільний і дуже довгий, тревав певно тисячі а тисячі лїт. Здає ся, що в ту пору було на землї мало що теплїйше як тепер. Поверхня землї мало що вже змінила ся; поглубляли ся ще лиш долини і творили ся озера. Зьвірята в мори були вже дуже подібні до теперішних. Які були ростини, того не знаємо, бо лишило ся лиш дуже мало слїдів. За то лишило ся дуже богато слїдів із зьвірят живучих на суши. Богато з тих зьвірят були так великі, яких нинї нїгде не видати. Передовсїм були три роди величезних слонів; з тих два, найбільші які коли небудь були на сьвіті, жили в полудневих сторонах Европи. Один з тих родів вигинув, другий жив ще в ледовій добі, о котрій буде пізнїйше бесїда. Третий рід слоня мамут, появляє ся перед ледовою добою лиш рідко, але по ледовій добі знаходить ся вже в такій масї, що з піяких зьвірят з сеї доби не лишило ся тілько останків, тілько костий і зубів як з него. Кости ті викопують люди до нинї з землї. Давнїйше не могли люди собі пояснити, що то за кости і одні казали, що то зі сьв. Христофора, а другі знов гадали, що то кости з якихсь передпотопових велитів. Коли-ж по зубах пізнано, що то слоні, то говорено, що то останки тих слонів, котрими войско Ганнїбаля перебирало ся через Альпи до римскої держави. Кілько костий з тих слонів остало ся можна хиба найлїпше по тім пізнати, що до нинї в Сибіри збирають зуби з мамутів на слоневу кість для промислу і що третина всеї слоневої кости в торговли походить з мамутів. Дальше жив в ту пору величезний носоріг, зьвіря з двома величезними рогами; відтак якесь зьвіря, так велике, як слонь, котре здаєсь мало один ріг на голові; величезний олень з дуже широкими як лопати рогами; два роди буйволів, лев, тиґрис, гієна і медвідь та ще богато инших зьвірят, подібних вже зовсїм до теперішних.

На сю добу припадають два найважнїйші і найзагадочнїйші з'явища: земля вкриває ся на якийсь час ледом і появляє ся на землї чоловік.

(Дальше буде.)

ІНСЕРАТИ.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.